

Kartka z kalendarza – sierpień 2018

- 1 sierpnia** **NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI POWSTANIA WARSZAWSKIEGO**, święto państwowe w hołdzie bohaterom Powstania warszawskiego obchodzone od 2010 roku
- 2 sierpnia** (35) – 1983 zm. **Bohdan Bocianowski**, grafik, rysownik, ilustrator książek dla dzieci, autor licznych projektów okładek i ilustracji do utworów, m.in.: *Uwaga! Czarny parasol* A. Bahdaja, *Jak Wojtek został strażakiem* Cz. Janczarskiego, *Wesołe historie* E. Szelburg-Zarembiny, ur. 1911
- 3 sierpnia** (245) – 1773 zm. **Stanisław Konarski**, pisarz, pedagog, reformator szkolnictwa; autor prac m.in.: *O skutecznym rad sposobie*, ur. 1700
- (10) – 2008 zm. **Aleksander Sołżenicyn**, rosyjski pisarz i publicysta, laureat Nagrody Nobla (1970 r.); najśłynniejsze jego dzieła to: *Archipelag GUŁag*, *Jeden dzień Iwana Denisowicza*, *Oddział chorych na raka*, ur. 1918
- 5 sierpnia** (110) – 1908 zm. **Walery Antoni Wróblewski**, polski działacz polityczny, generał Komuny Paryskiej, ur. 1836
- 6 sierpnia** (90) – 1928 ur. **Andy Warhol**, amerykański malarz, grafik, jeden z głównych przedstawicieli pop-artu, zm. 1987
- 10 sierpnia** (225) – 1793 **otwarcie dla publiczności muzeum w Luwrze**, ekspozycja liczyła 537 obrazów - zbiory oparto na kolekcjach królów francuskich, począwszy od Franciszka I, wzbogacone przez Ludwika XIV i Ludwika XVI, a także zdobyciami z wojen napoleońskich, z różnych krajów europejskich i Egiptu (częściowo zwróconymi po kongresie wiedeńskim)
- (120) – 1898 ur. **Tadeusz Dołęga-Mostowicz**, polski pisarz, scenarzysta, po wojnie wszystkie jego utwory, z wyjątkiem *Kariery Nikodema Dyzmy*, *Znachora* i *Profesora Wilczura*, objęte były cenzurą w Polsce i podlegały natychmiastowemu wycofaniu z bibliotek. Już przed wojną znaczna część jego powieści doczekała się adaptacji filmowych, m.in.: *Znachor* (1937), *Profesor Wilczur* (1938), *Ostatnia brygada* (1938), zm. 1939
- (90) – 1928 ur. **Jerzy Janicki**, pisarz, dziennikarz i scenarzysta, napisał m.in. scenariusze do seriali *Polskie drogi*, *Dom*, zm. 2007
- 11 sierpnia** (85) – 1933 ur. **Jerzy Grotowski**, polski reżyser, teoretyk teatru, pedagog oraz twórca metody aktorskiej, jeden z największych reformatorów teatru XX wieku, zm. 1999

12 sierpnia **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MŁODZIEŻY**, ustanowiony 17 grudnia 1999 roku przez ONZ w celu zachęcenia do działań młodego pokolenia na rzecz: rówieśników, społeczności lokalnej, wymiany poglądów oraz przekazania władzom pomysłów i sugestii dotyczących rozwiązywania kwestii i problemów młodych ludzi w danym kraju.

13 sierpnia (155) – 1863 zm. **Eugène Delacroix**, malarz francuski, ur. 1798

(145) – 1873 ur. **Józef Haller**, generał broni Wojska Polskiego, legionista, harcmistrz, Przewodniczący ZHP, działacz polityczny i społeczny, odznaczony orderami: Orła Białego i Virtuti Militari, zm. 1960

15 sierpnia **ŚWIĘTO WOJSKA POLSKIEGO** (CUD NAD WISŁĄ), obchodzone na pamiątkę zwycięskiej bitwy warszawskiej w 1920 roku

(160) – 1858 ur. **Edith Nesbit**, angielska pisarka i poetka, znana głównie jako autorka powieści dla dzieci, uważana za prekursorkę nowoczesnej fantastyki, napisała m.in.: *Poszukiwacze skarbu*, *Historia amuletu*, *Zaczarowany zamek*, *Czarodziejskie miasto*, zm. 1924

(120) – 1898 ur. **Jan Brzechwa**, polski poeta, autor wielu znanych bajek i wierszy dla dzieci, satyrycznych tekstów dla dorosłych, a także tłumacz literatury rosyjskiej, autor tomików wierszy dla dzieci – *Tańcowała igła z nitką*, *Kaczka Dziwaczka*, a także *Akademii pana Kleksa*, *Przygody Pchły Szachrajki*, *Na wyspach Bergamutach*, *Szelmowstwa lisa Witalisa*, zm. 1966

(110) – 1908 ur. **Marian Promiński**, polski prozaik, eseista, krytyk filmowy, dramaturg, zm. 1971

(80) – 1938 ur. **Janusz Andrzej Zajdel** - polski pisarz, autor fantastyki naukowej, prekursor nurtu fantastyki socjologicznej w Polsce, specjalista w zakresie fizyki jądrowej, autor artykułów i książek popularnonaukowych oraz opowiadań i powieści fantastycznonaukowych, m.in.: *Prawo do powrotu*, *Iluzyt*, *Wyjście z cienia*, ur. 1916

16 sierpnia (85) – 1933 ur. **Maria Dańkowska**, prozaik, publicystka, dziennikarka, socjolog, autorka poradników, opowiadań i powieści dla młodzieży, zm. 1991

(10) – 2008 zm. **Anna Świderkówna**, historyk literatury, Warszawskiego, popularyzatorka wiedzy o antyku i Biblii, ur. 1925

17 sierpnia (105) – 1913 ur. **Jadwiga Żylińska**, pisarka, eseistka, tłumaczka, autorka słuchowisk, adaptacji i opowieści historycznych dla młodzieży, zm. 2009

18 sierpnia (35) – 1983 zm. **Jan Zachwatowicz**, polski architekt, znawca historii architektury polskiej. Był autorem, wybranego na konkursie w Hadze w 1954 roku, międzynarodowego znaku obiektu zabytkowego, wykorzystywanego od tamtej pory do oznaczania cennych miejsc i budynków, ur. 1900

(10) – 2008 zm. **Anna Zofia Markowa**, współczesna polska pisarka, poetka, autorka tekstów piosenek, ur. 1932

(135) – 1883 ur. **Coco Chanel**, francuska projektantka mody, od 1915 roku rewolucjonizowała damską modę, lansując ubrania o prostych sportowych fasonach oraz pozbawione ozdób krótkie suknie, w 1921 roku stworzyła popularne perfumy – Chanel No. 5, jej pomysły spotykały się z entuzjastycznym przyjęciem i uważane są za klasyczny kanon elegancji, zm. 1971

(125) – 1893 ur. **Kamil Giżycki**, prozaik, podróżnik, etnograf, autor opowiadań i powieści przygodowych dla młodych czytelników, m.in.: *Lwica Uanga*, *Nil, rzeka wielkiej przygody*, *W pogoni za MWE*, *W puszczach i sawannach Kamerunu*, zm. 1968

(125) – 1893 ur. **Stefan Starzyński**, polski ekonomista, polityk, prezydent Warszawy, zm. 1944

20 sierpnia (200) – 1818 ur. **Emily Brontë**, angielska poetka i powieściopisarka, zm. 1848

(120) – 1898 ur. **Leopold Infeld**, polski fizyk teoretyk, współpracownik Einsteina, zm. 1968

(75) – 1943 zm. **Tadeusz Zawadzki**, pseud. „Zośka”, instruktor harcerski, harcmistrz, podporucznik AK, komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy, jeden z bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*, ur. 1921

21 sierpnia (75) – 1943 zm. **Henrik Pontoppidan**, duński pisarz, laureat Nagrody Nobla (1917), ur. 1857

(35) – 1983 zm. **Jerzy Szczygieł**, prozaik, autor powieści dla młodzieży, m.in.: *Powódź*, *Nigdy cię nie opuszczę* (wpisana w 1979 roku na Listę Honorową im. H.Ch. Andersena), *Po kocich łbach*, ur. 1932

21-22 sierpnia (40) – 1968 wojska ZSRR, Polski, Węgier, Bułgarii i NRD wkroczyły do Czechosłowacji

22 sierpnia (135) – 1993 zm. **Iwan Siergiejewicz Turgieniew**, pisarz rosyjski, jeden z głównych przedstawicieli rosyjskiego realizmu krytycznego, ur. 1818

(60) – 1958 zm. **Roger Martin du Gard**, francuski powieściopisarz, laureat Nagrody Nobla (1937), ur. 1881

23 sierpnia (95) – 1923 ur. **Zofia Posmysz**, polska pisarka, scenarzystka

25 sierpnia (100) – 1918 ur. **Leonard „Lenny” Bernstein**, amerykański dyrygent, kompozytor i pianista; był dyrektorem artystycznym najsłynniejszych amerykańskich orkiestr, a nawet teatrów operowych z Metropolitan Opera na czele, pisywał piosenki i musicale - m.in.: *West Side Story*, zm. 1990

(80) – 1938 ur. **Frederick Forsyth**, brytyjski pisarz powieści sensacyjnych i thrillerów

28 sierpnia **ŚWIĘTO LOTNICTWA POLSKIEGO**, ustanowione na pamiątkę zwycięstwa kapitana pilota Franciszka Żwirki i inżyniera pilota Stanisława Wigury w międzynarodowych zawodach lotniczych w Berlinie w 1932 roku

(115) – 1903 ur. **Bruno Bettelheim**, psycholog amerykański, przedstawiciel tzw. szkoły psychoanalitycznej, autor też na temat znaczenia baśni w wychowaniu i rozwoju dziecka (*Cudowne i pożyteczne, O znaczeniu i wartościach baśni*), zm. 1990

29 sierpnia (110) – 1908 ur. **Natalia Gałczyńska**, polska autorka książek dla dzieci i młodzieży, zm. 1976

(105) – 1913 ur. **Jan Stanisław Ekier**, polski pianista, pedagog i kompozytor, profesor sztuk muzycznych, wielokrotny juror Konkursów Chopinowskich w Warszawie, od 1959 pełnił funkcję redaktora naczelnego Wydania Narodowego Dzieł Fryderyka Chopina, którego celem jest publikacja wszystkich kompozycji Chopina w ich oryginalnym kształcie, zm. 2014

(95) – 1923 ur. **Richard Samuel Attenborough**, angielski aktor, reżyser i producent filmowy, laureat Oscara, ambasador dobrej woli UNICEF, grał m.in. w: *Wielkiej ucieczce, Parku Jurajskim, Cudzie w Nowym Jorku*, zm. 2014

(60) – 1958 ur. **Michael Joseph Jackson**, amerykański muzyk, artysta estradowy, tancerz, kompozytor, autor tekstów i filantrop, jego życie osobiste i kariera stały się ważną częścią kultury masowej ostatnich czterech dekad. Jeden z najlepszych wykonawców muzyki pop i jeden z najpopularniejszych muzyków w historii, nazywany „Królem Popu”, zm. 2009

30 sierpnia (80) – 1938 ur. **Dorota Terakowska**, polska pisarka i dziennikarka, autorka m.in.: *Próby generalnej, Władcy Lewawu, Lustra pana Grymsa, Córki czarownicy czy Samotności bogów, Tam gdzie spadają anioły*, nowsze powieści to: *Poczwarka* i *Ono*, za którą otrzymała Nagrodę Krakowska Książka Miesiąca, zm. 2004

(40) – 1978 zm. **Henryk Zygałski**, polski matematyk i kryptolog, wspólnie z Marianem Rejewskim i Jerzym Różyckim w grudniu 1932 r. złamał kod niemieckiej maszyny szyfrującej „Enigma”, ur. 1908

31 sierpnia (110) – 1908 ur. **William Saroyan**, amerykański pisarz pochodzenia ormiańskiego; m.in.: *Troje w Paryżu, Śmierć nie omija Itaki*, zm. 1981